

د اجتماعي بخش او اجتماعي کارمند مربوط سوالونه او ځوابونه

1- سوال: د کلي انکشافی شورا دندې او مسولیتونه کومې دي ویی لیکي؟

- ځواب: د کلي انکشافی شوراګانې لاندې دندې او مسولیتونه لري:

• د ګډه ایزو طریقو له لارې، د خپل کلي د ټولنیز- اقتصادي حالت ارزول، او د کلي په اړه د معلوماتو په چمتو کولو کې مرسته کول.

• په غونډو او پراختیایي کړنو کې د ګډون په موخه د تر ټولو بېوزله کورنیو (هغه ښځې چې د خپلو کورنیو مشرانې دي، هغه کورنۍ چې د کورنۍ مشر یې معیوب وي او نورې زیان منونکې ډلې) هڅول او د دوی له ګډون او مشورې اخیستلو څخه ډاډ تر لاسه کول.

• د بهرنیو پراختیایي سرچینو د عادلانه، ټول شمول او ګډه ایزو تخصیص او کارولو، څارنې او مدیریت مسؤلیت پر غاړه اخیستل.

• د عامه ځمکو مدیریت او د عامه سرچینو (طبیعي او ښوونیز جوړښت) ساتنه کول.

• د کلي/په محلي کچه د خدمتونو د وړاندې کوونکو څارنه (لکه د نمرې ورکولو کارونه).

• د فرعي کمیټې څارل او مرسته ورسره کول.

• له بهرنیو مالي وجهو څخه پرته د ځایي کارپوهانو او هڅاندو کسانو او ډلو له لارې د بېوزلو په ګټه د پراختیایي پروګرامونو (ښوونونو) ملاتړ کول.

• د عامه خدمتونو (لکه زده کړو، روغتیا) او د هغې د غوښتنې په هکله د عامه پوهاوي د کچې لوړول؛ د کلیوالو نظریاتو ته ځواب ویل.

• اړوندو دولتي ادارو ته د شکایتونو او د خدمتونو په وړاندې کولو کې د شته تشو راجع کول

• د دولت له لوري د کلي په مشرۍ د روغتیا ساتنې/حفظ الصحي له هلو ځلو څخه ملاتړ

کول او د روغتیا ساتنې له فرعي کمیټو او عادي خلکو سره مرسته کول تر څو په

آزادېږي او په حالت رفع کړي او ښه کال خپل کلي وایستل او په وندې توګه

د/دین کړنې او د روغتیا ساتنې د نېټې سره شپې

په خپلو کلیو کې د دولتي او غیر دولتي پراختیایي کارکوونکو د امنیت او خونديتوب تامینول.

2- سوال: لاندې انګلیسي اصطلاحات واضح کړی؟

CCNPP, ANDMA, CC, CDP, CPM, ESS, DCC, CCAP, DO, CDC

2- ځواب:

Citizens' Charter National Priority Program , CCNPP
ANDMA Afghanistan National Disaster Management Authority, CC
Citizens' Charter

Community Development Plan(s), Participatory Environmental	and	Social	CPM	Community	CDP(s)
Afghanistan's District District	District Office,	Coordination Citizens' Charter	Safeguards, Councils,	Afghanistan Project,	Monitoring ESS DCC(s) DO(s) CCAP CDC(s)

3- سوال : د کلی پروفایل څخه ته وایې تعریف یې کړی؟

3- ځواب : دیوې کلی ټول اجتماعي ، اقتصادي ، انکشافی ، سیاسي ، او جغرافیایی دیتا ، ارقام او معلوما د کلی له پروفایل څخه عبارت دی .

4- گروپي کار څه شی ده ؟

4- ځواب : د یو شمېر افرادو له فعالیت څخه عبارت ده چې په گډه یا ډله نيزه توگه په یوې ځانگړې او مشخصي موضوع اجرا کېږي .

5- سوال : مکتوب څه شی ده ؟

5- ځواب: مکتوب هغه رسمي کتبي سند ده چې د یوې ادارې لخوا د مطلب د بنودلو په موخه بلي ادارې یا مرجع ته په رسمي توگه لېږل کېږي . د مکتوب محتویات له : سریزه /مبدا (شروع او عنوان بنیئ) ، اصل متن او مطلب ، پای ، مهر (تاپه) او لاسلیک

6- فقر تعریف کړی ؟

6- ځواب : فقر : لومړنیو ضروریاتو لکه غذایی مواد ، د اوسیدو ځای ، کالی ، تعلیم او تربیه ته لاسرسی نه لرلو ته فقر وایې البته د خلکو .

7-سوال : د یو انکشافی شورا ته 9000000 نهه میلیونه افغانی په دريو قسطونو کې اجرا کېږي تاسو 25% ، 35% ، او 60% فیصديو کې معلومه کړی چې هر قسط یې څو افغانی کېږي؟

7- ځواب :

$$9000000 * 100 / 60 = 15000000$$

$$3150000 = 9000000 * 100 / 35$$

$$2250000 = 9000000 * 100 / 25$$

$$5400000 =$$

8- سوال : په یو کلی کې چې تاسو کار کوی 25 فامیله سرمایه دار اوسیري 37 فامیله متوسط خلک اوسیري او 59 فامیله فقیر او غریب خلکو اوسیري تاسو د نوموړې کلی د سرمایه دار ، متوسط او غریبو خلکو د فامیلونو فیصدي پیدا کړي ؟

8- ځواب :

121=25+37+59 سرمایه دار $25/121 = 20.6\%$ متوسط $37/121 = 30.5\%$ غریب %
 $59/121 = 48.7$

9- سوال : Participation (سهمگیری) تعریف کری؟

9- ځواب : سهمگیری : د یوې پروژې په ټولو مرحلو کې لکه پلان گذاري ، تصمیم گیری ، فعالیت ، ارزیابی ، نظارت ، حفظ او مراقبت کې د خلکو شاملول یا ونډه ورکولو ته سهمگیری وایي .

10- سوال : یو اجتماعي کارمند د دې لپاره چې په یو منطقه یا کلی کې په کامیابی سره کار وکړي کوم نکات باید په نظر کې ونیسي ؟

10- ځواب :

1- خپله ظاهري بڼه د اجتماع او خلکو سره یو شان کری یعنی خلک داسی فکر ونکړي چې دا د بل ځای دی .

2- د خلکو کلتو او عنعناتو ته درناوی ولري . 3- د خلکو عقایدو ته درناوی ولري . 4- عام فهمه وي لغت پرانی ونکړي .

5- په اجتماعي کارونو کې لکه ختم ، د جنازې لمونځ او عروسی مراسمو کې د خلکو سره شرکت وکړي .

6- د کلی ټولو خلکو سره یو شان سلوک او بڼه رویه وکړي . 7- چا سره تعاصب و نه کړي .

8- خلکو ته و بنایي چې د دوی خدمتگار دی نه آمر . 9- خلکو ته په کارونو کې رهنمائي وکړي . 10- دخلکو ترمنځ د دریمګړي په شکل عمل وکړي . 11- خلکو سره په صداقت کار وکړي . 12- دخلکو باور تر لاسه کړای شی . 13- په اجتماع کې اجتماعي کارمند باید حساس اوسی باید د کشت رول ادا کړي .

11- سوال : یو مکمل او بڼه راپو کوم مشخصات لري وېي لیکي ؟

11- ځواب : د بڼه مکمل راپور مشخصات : 1- د صفحي تفصیل ، 2- فهرست جدول 3- د جدولونو لست

4- معرفی د موضوع 5- تاریخچه 6- مشخص خلاصه 7- عمده موضوعات 8- نتیجه گیری 9- سپارښتنې

10- د موضوعاتو فهرست

12- سوال : په یوه پروژو کې کوم شیان تفتیش یا نظارت کیري؟

12- ځواب : په یو پروژو کې لاندې شیان تفتیش یا نظارت کیري :

د کار کیفیت او کمیت ، دکار جریان او اندازه ، مصارف ، عایدات ، مستفدین ، موثريت او تاثیرات

13-سوال : په يو فعاليت يا يو پروژه کې د خلکو دسته جمعې کار يا گډ کار کول کومې گټې لري ؟

13- ځواب : په يو فعاليت يا يو پروژه کې د خلکو گډ کار يا دسته جمعې کار کول لاندې گټې لري :

1- د اجتماع خلکو د مسوليت احساس کوي 2- خلک د مالکيت احساس کوي . 3- د پروژې موثريت او پایداری لور کيږي.

4- د خلکو کارى ظرفيت او مهارتونه لوړيږي . 5- عامه فوايدو د پروژې ته خلک په ښه نظر گوري . 6- د کلی غريب خلک د صلاحيت صاحب کيږي. 7- د خلکو تر منځ باور زياتيږي . 8- خلک د موجوده مشکلاتو په وړاندې ډير ښه فکر کوي .

14- سوال : که چيرې په يوه پروژه کې د خلکو ونډه يا سهم پنځه فيصده وي او د پروژې مجموعى قيمت 1000000 افغانى وي . دخلکو سهم او حکومت سهم پدې پروژه کې محاسبه کړى ؟

14- ځواب :

$$\text{د خلکو ونډه} = 50000 = 1000000 \times \frac{5}{100} \text{ افغانى}$$

$$95\% = 100\% - 5\% \quad 950000 = 1000000 \times \frac{95}{100} \text{ افغانى د حکومت ونډه افغانى}$$

15- سوال : يو موسسه غواړي په يوه سيمه کې د کليوالو خلکو سره مرسته وکړي او په نوموړې سيمه کې پنځه کلی وجود لري چې د هر کلی د فاميلونو تعداد عبارت دی له : $A = 50$ $B = 80$ $C = 75$ $D = 60$ $E = 10$ د فاميل سره د مرستې اندازه 52 دالر ده تاسو د ټول کلی مجموعى پيسې په افغانى محاسبه کړى پداسې حال کې چې د يو دالر 77 افغانى تبادله شي؟

15- ځواب :

$$A+B+C+D+E= 275 \text{ Families} \quad 275 \times 52 = 14300\$, \quad 14300 \times 77 = 1101100 \text{ AFN}$$

16- سوال : PRA چيست ؟

16- ځواب : پي ار اى د کليو له اجتماعى ارزيايې د مشترک بررسى څخه عبارت دی ، پي ار اى يو له سيستماتيک او نيمه اموزشى تجارت طريقي څخه عبارت دی چې په ټولنه کې د مسلکى اشخاصو پواسطه ترسره کيږي .

17- سوال : په پروژه کې سهمگيرى يا د خلکو ونډه ولې مهم دی ؟

17- ځواب : ، 1- د خلکو ظرفيتونو ته انکشاف ورکول ، 2- د خلکو تشويق کول چې خلک پخپله په ځان باور پيدا کړي ، 3- د خلکو تشويق کول تر څو په يو ټيم کې د يو گروپ سره کار وکړي ، 4- د خلکو تشويق کول د هغوى مسوليتونو ته ، 5- د خلکو څخه د معلومات اخيستل ، 6- د پاليسيو جوړولو کې د خلکو سره همکارى کول ،

18- سوال : موبايلايزيشن يا بسيج سازى څه ته وايي؟

18- ځواب : د خلکو متحد کول او دخلکو ته خوځښت ورکول تر څو انکشافی فعالیتونه په ښه ډول عملي کړی او همدارنگه دسته جمعی او انفرادی کار کول په ټولنه کې پیاوړی شي.

19- سوال : اجتماعي کارمند باید کوم خصوصیات یا توانايي ولري ؟

19- ځواب : اجتماعي کارمند باید لاندې خصوصیات یا توانايي ولري:

- اجتماعي کارمند باید د صداقت او د خدمت کولو مخلصانه او پاک نیت ولري.
- باید افغان وي تر څو د افغانی ټولني ټول نزاكتونه مراعات کړی او ورسره اشنایی ولري او د خلکو د ضرورت مطابق سیمه کې عمل وکړي او هغه نزاكتونه مراعات کړي.
- د دې لپاره چې اجتماعي کارمند د ټولني او اداري تر منځ یوه اړیکه ده نو باید له ټولني څخه زده کړه وکړي او خپل تجربه زیاته کړي .
- اجتماعي کارمند باید د خلکو له ټولو اعتقادي مسایلو څخه په ټولنه کې خبر ولري او هغه په عملی ډگر کې وښيي.
- اجتماعي کارمند باید یو قوي استدلال ، شفقت ، عدالت او انصاف ولري .
- اجتماعي کارمند باید یو ښه اوریدونکی وي او همدارنگه ښه ویونکی فصاحت او بلاغت ولري.
- اجتماعي کارمند باید خپل ځان د خلکو خادم وگڼي .
- اجتماعي کارمند باید خپل ځان د ټولني مطابق آماده کړي .
- اجتماعي کارمند باید د خلکو جنجالونو منځ کې د چا طرف ونه کړي او بی طرفی حفظ کړي .
- اجتماعي کارمند باید خپل کار بی غیر له تعصب څخه مخته یوسی ، او همدارنگه باید د انتقاد پذیري او عاجزي روحیه ولري.

20- سوال : مانیتورینگ څه ته وایي ؟

20- ځواب : مانیتورینگ د یوې انکشافی ، تعلیمی ، صنعتی ، تولیدي او نورو پروژو څخه نظارت دی چې د معلوماتو د جمع کول، خبر نیول، لیدل، اوریدلو لپاره مهم گڼل کیږي .

21- سوال : په مانیتورینگ یا نظارت کې باید کوم شیان په نظر کې ونیول شي یعنی څه باید نظارت شي؟

21- ځواب : 1- د مالی منابعو نظارت ، 2- د پرسونل نظارت، 3- د عملیو او د فعالیتونو د اجراتو نظارت.

22- سوال : ارزیابی څه ته وایي ؟

22- ځواب : ارزیابی یو دوره یی او وقفه یی عملیه ده چې د یوې پروژې د فعالیتونو ارزش او کیفیت د اقتصادی ، اجتماعي او محیط له نظره ارزیابی کوي.

23- ستراتیژي څه ته وایي ؟

23- ځواب : ستراتیژي : هدف ته درسیدلو لپاره د یو طرز العمل څخه عبارت دی یا د یو محتاط او دقیق طرحه شوی پلان څخه عبارت دی .

24- سوال : جنډر څه ته وایي ؟

د نارینه وو او ښځینه وو تر منځ اقتصادي او اجتماعي اړیکو ته جنډر وايي ، چې په هغه کې ښځه او نر په تولید ، توزیع او نور اجتماعي مسايلو کې مساوي حق لري، يعنی د ښځې او نر ترمنځ مساوي حقوق په نظر کې نیول بی غیر له جنسیتي او بیولوژیکي ساختمان څخه مطالعه کوي .

25- سوال : پروگرام څه ته وايي؟

25- ځواب : پروگرام یو طرحه شوی پلان دی چې په یو معین وخت کې جوړ شوی وي او څو پروژې پکې شاملې دي .

26- سوال : پروژه څه ته وايي ؟

26- ځواب : پروژه له یو سلسله واحدو او مرتبطو فعالیتونو څخه عبارت دی چې یو مشخص هدف ولري ، معین شروع او ختم وخت ولري او د پروژې له ختمیدو سره د پروژې پرسونل هم ختم کیږي.

27- سوال : Feed back څه ته وايي ؟

27- ځواب : د کار ښه ترسره کولو او اصلاح لپاره د خبر ورکولو ته وايي پداسې حال کې چې په پروژه کې نواقص موجود وي .

28- سوال : فعالیت څه ته وايي ؟

28- ځواب : د یو هدف د ترلاسه کولو لپاره د یو مشخص عمل تر سره کولو ته وايي. یو فعالیت باید عملي ، ممکن ، مناسب ، موثر، مفید ، د قبول وړ او انکشافی وي.

29- سوال : Impact څه ته وايي؟

29- ځواب : د یوې پروژې اوږدمهاله نتیجه او تاثیرات څخه عبارت دی چې اخيري نتیجه راپه گوته کوي.

30- سوال : Effect څه ته وايي ؟

30- ځواب : د یوې پروژې له فوري تاثیراتو څخه عبارت دی .

31- سوال : د کمکونو د انواعو نومونه ولیکي ؟

31- ځواب : وابسته کومکونه ، نیمه وابسته کومکونه ، غیر وابسته کومکونه

32- سوال د دسته جمعی او مشترک تصمیم نیولو فایده ولیکي ؟

32- ځواب : لکه څرنګه چې الله تعالی په اتحاد او شورا باندې امر کړی او همدارنګه له بله طرفه په تعاون او همکاري باندې امر کړی نو پدې خاطر کله چې دخلکو تعداد د دسته جمعی تصمیم نیولو کې زیاد اوسی مختلف نظرونه منځ ته راځي هر کس د خپل نظر څخه د دلایلو په وړاندې کولو سره دفاع کوي او نور کسان یې منفي نقات او نتیجې بیانوي بالاخیره له ټولو مختلفو نظرونو څخه یو واحد نظر او تصمیم د خلکو د قبول وړ منځ ته راځي او همدارنګه دسته جمعی او مشترک تصمیم نیول له قوي ملاتړ څخه برخمن وي چې د خلکو قاطعیت ښکاره کوي.

33- سوال : د ولسي تړون ملی پروگرام څو او کوم اساسی خدمات وړاندې کوي ؟

33- ځواب : د ولسی تړون ملی پروگرام شپږ ډوله اساسی خدمات وړاندې کوي :

1-اساسی روغتيايي خدمات د روغتيا وزارت پواسطه ، 2- د تعليم او تربیي اساسی خدمات د معارف وزارت پواسطه ، 3- د اوبو مدیریت (دسیلابونو کنترول او د څښلو اوبو ته لاسرسی) ، 4- قابل د تجدید انرژي یا دبرق رسولو خدمات او 5- د شهورونو وصول له کلیو سره د کلیو بیارغونې او پراختیا وزارت پواسطه ، 6- او د کوچنیو زراعتی زیربنا وو ترویج یا جوړول د زراعت وزارت پواسطه .

34- سوال : د ولسی تړون ملی پروگرام دکومو وزارتونو بین الوزارتی پروگرام دی ؟

34- ځواب : د کلیو بیارغونې او پراختیا وزارت ، د زراعت وزارت ، د عامې روغتیا وزارت ، د معارف وزارت ، د محلی ارگانونو خپلواکه اداره .

35- سوال : د ولسی تړون ملی پروگرام څو برخې لري نومونه یې ولیکی او هره برخه یې د کومې ادارې پواسطه تطبیق کیږي؟

35- ځواب : د ولسی تړون ملی پروگرام دوه برخې لري یو شهري برخه او بله یې کلیوالی برخه ، چې شهري برخه یې د محلی ارگانونو خپلواکې ادارې پواسطه او کلیوالی برخه یې د کلیو بیارغونې او پراختیا وزارت پواسطه پرمخ وړل کیږي.

36- سوال : د ولسی تړون ملی پروگرام په ټول افغانستان کې په څو مرحلو کې تطبیق کیږي.

36- ځواب : په درېو مرحلو کې

37- په ملی دسترخوان پروگرام د کلی غریب خلک داقتصاد له نظر په څو ډولونو ویشل کیږي او کومې طبقې د ملی دسترخوان له مرستو څخه برخمن کیږي؟

37- ځواب : د ملی دسترخوان پروگرام کې د کلی کورنی په څلور ډوله ترتیب کیږي چې عبارت دی غریب کورنی ، ډیر غریب کورنی ، متوسط کورنی او مالداره کورنی . چې غریب ، ډیر غریب او متوسط اقتصاد لرونکی کورنی د ملی دسترخوان له مرستو څخه برخمن کیږي.

38- سوال : د ملی دسترخوان ملی پروگرام د بودیجې تمویل چا پورې اړه لري؟

38- ځواب : د ملی دسترخوان پروگرام بودیجه د نړیوال بانک ورکوي . هغه خلکو ته دغه پروگرام طرحه شوی چې د کرونا وبا څخه متضرره شوي دي.

39- سوال : د ملی دسترخوان پروگرام په یو کلی کې په څو مرحلو کې تطبیق کیږي؟

39- ځواب : د ملی دسترخوان پروگرام په یو کلی کې په شپږو مرحلو کې تطبیق کیږي:

1- د کلی خلکو ته دکرونا ویروس او د ملی دسترخوان په اړه عامه پوهاوی ، 2- د انکشافی شوراگانو منسجم کول او د دوی لپاره د بانکي حساب پرانستل ، 3- د کلی معلومات تکمیل کول یعنی فروفایل تکمیلول ، 4- د اړمنو کورنیو لست ترتیبول ، 5- د کلی په سطحه د نظارت ، د تدارکاتو او د توزیع کمیټو جوړول ، 6- د موادو توزیع کول .

40- سوال : د کلی پراختیایي شورا څو غړي لري او د ندو عنوانونه یې ولیکي او همدارنگه د کلی پراختیا شورا غړي په کومې طریقې سره ټاکل کيږي.

40- ځواب : د کلی پراختیا شورا څلور غړي لري : رئیس ، معاون ، منشی او خزنډار او د کلی پراختیایي شورا غړي په کلی کې د شفافو ټاکنو پواسطه ټاکل کيږي.

41- د کلیو بیارغونې او پراختیا وزارت سره کوم پروگرامونه کار کوي نومونه یې ولیکي ؟

41- ځواب : د کلیو بیارغونې او پراختیا ریاست سره لاندې پروگرامونه کار کوي :

د ولسي تړون ملي پروگرام ، د کلیوالي لارو جوړولو ملي پروگرام ، کلیو کې د پایداره قابل تجدید انرژي پروگرام ، د اوبه رسونې او روغتیا ساتنې ملي پروگرام ، د سیمه ییزو برنامو د هغمبری دفتر پروگرام ، د کلیوالي بنځو د اقتصاد د پیاوړتیا ملي پروگرام ، د ښه ژوند د ودې پروژه د افغان – تاجک په پولو کې.

42- سوال : د ولسي تړون ملي پروگرام لید لوری څه دي ؟

42- ځواب : یو پیاوړی، خوځنده، او پرځان بسیا ملت، چپري چې ټول وگړي له ښه او سوکاله ژوند څخه خوند واخل

43- سوال : د ولسي تړون ملي پروگرام دنده او موخي څه دي ؟

43- ځواب : دنده:

د وگړو او دولت د گډې ژمني له لارې د هېواد په کچه د اساسي خدمتونو له وړاندې کولو څخه ډاډ تر لاسه کول.

موخي: د ولسي تړون ملي پروگرام موخي د ښارونو، کلیو او متحدو سیمو را مینځته کول، د خلکو او دولت ترمنځ اړیکو ته وده ورکول او د اساسي خدمتونو د ټولگي د وړاندې کولو له لارې د بېوزلی د کچې را ټیټول دي. دولت د سرچینو په برابرولو سره، کلیو او ښارونو ته پراختیا ورکوي . د کلي پراختیایي شوراگانې، پراختیایي بهیر رهبري کوي او په ټولو پراختیایي پروگرامونو او کړنو کې د نارینه وو، ښځینه وو، ځوانانو او ماشومانو له گډون څخه ډاډ تر لاسه کوي. پراختیایي شوراگانې به د پروژو په بیارغونې، بیا جوړونې، پلان کولو او تطبیقولو کې برخه ولري او د پروژو د تطبیق او د حکومت له لوري د لږترلږه معیاري خدمتونو د برابرولو د بهیرنه څارنه وکړي .

44- سوال : د ملي دسترخوان پروگرام پواسطه کوم هرې غریبي کورنی ته د څومره افغانیو پواسطه مرستي ورکول کيږي ؟

44- ځواب : د ملي دسترخوان پروگرام پواسطه کوم هرې غریبي کورنی ته د 4000 افغانیو په اندازه مرستي ورکول کيږي.

45- سوال : د ملي دسترخوان پروگرام پروگرام کې غریبي کورنی د چا لخوا معلوم کيږي او لست کيږي؟

46- ځواب : د ملي دسترخوان پروگرام پروگرام کې غریبي کورنی پواسطه غریبي کورنی د کلی د انکشافی شورا لخوا په کلی کې مشخص کيږي او په لست کې ټاکل کيږي.

47- سوال : د ولسي تړون ملي پروگرام دوران ولیکي ؟

47- ځواب : د ولسی تړون پروگرام دوران په لاندې ډول دی :

1. د کلي هڅول، 2. ټاکنې ، 3. سرچینې / د بېوزلې تحلیل او د اړتیاوو ارزونه، 4. د ټولني پراختيايي پلانونه او د فرعي پروژې ډيزاين/طرحه ، 5. د ټول شموله سيمه ايزو بنسټونو را مينځ ته کول ، 6. د بنسټيزو جوړښتونو پراختيا - فرعي پروژې، 7. څارنه، ارزونه او ټولنيزه پلټنه/تفتيش

48- سوال : د کليوبيار غونې او پراختيا وزارت مربوط د ولسی تړون ملي پروگرام کوم څو سکتورونو کې خدمات وړاندې کوي نومونه يې وليکي ؟

48- ځواب : د کليوبيار غونې او پراختيا وزارت مربوط د ولسی تړون ملي پروگرام څلورو سکتورونو کې په کليو کې خدمات وړاندې کوي : د آبياري ، آبرسانی ، انرژي او د ترانسپورت سکتورونه

49- سوال : په ولسی تړون کې د ماتې کوزې تمرين څه ته وايي په اړه يې ومعلومات وليکي ؟

49- ځواب : د ماتې کوزې تمرين له بېوزلو کورنيو څخه د نارينه وو له يوې ډلې او له ډېرو بېوزلو کورنيو څخه د بنځينه وو له يوې ډلې (هغه کسان چې غواړي خپلې پيسې کنټرول کړي) سره تر سره کېږي. په دې توگه کله چې د کلي د پراختيايي پلان جوړول تر سره کېږي خلک هغه بايد هغه لگښتونه چې د دوی د بېوزلې لامل کېږي (لکه: د ودونو او جنازو لگښتونه، د پورونو سود، له وخت څخه د مخه مزد، روغتيايي لگښتونه) په پام کې ونيسي او په گډه فکر وکړي چې په څه ډول د دې لگښتونو کچه را ټيټه کړي.

50- سوال : شخړه تعريف کړی ؟

50- ځواب : شخړې کلیمه اصلا د لاتيني کلیمې څخه اخيستل شوي چې د ټکر يا نښتي په معنی دی .

کله چې د دوو يا څو خواوو ترمنځ د غوښتنو تفاوت يا فرق منځته راشی نو شخړه يا مخالفت منځ ته راځي.

51- سوال : د شخړې دحل کولو درې مرحلې وليکي ؟

51- ځواب : د مخالف جهت د نظرياتو ، اهداف او غوښتنو پلټنه ، د خپلو اهدافو ، غوښتنو او نظريو وړاند کول ، د يوې عمومي حل لارې موندل

52- سوال : د شخړې په هوارولو کې عامې غلطی کومې دي ؟

52- ځواب : د مخاطب د خبرو اصلي ټکو څخه صرف نظر کول ، يو پر بل باندې د نيوکو او پړو اچول ، د تندې لهجو او غلطو او الفاظو کارول ، يو د بل په خبرو کې بې ځايه مداخله او يو بل خبرو ته نه پريښودل ، په موضوع کې دغير ارتباطي يا غير ضروري خلکو داخلول .

53- سوال : د شخړو بنياد او اساس څه دي ؟

53- ځواب : د شخړو بنياد يا اساس دوه ډوله دي : رواجي : د دوو خواوو اهدافو ته د رسيدو په منظور د فعاليتونو نظرياتو او يا عقايدو د تفاوت په وجه د شخړو رامنځته کيدل ، چې دا ډول شخړې اکثرا د خوی ، عاداتو ، اخلاقو رواجونو ، روپو او نورو په وجه رامنځته کيږي .

بل هدف يامقصدي : د دوو خواوو تر منځ د غوښتنو په سر د شخړو رامنځته کيدل چې دا ډول شخړې د منابعو ، پروگرامونو ، مقام / چوکي ، حقوقو ، ارزښتونو او نورو په وجه رامنځته کيږي.

54- سوال : جلسه څه شی ده ؟

54- ځواب : جلسه له یو ډول راټولېدنې څخه عبارت ده چې په بیل بېلو ادارو کې د بیل بېلو مقاصدو (د چارو د انسجام څرنگوالی ، اهدافو ته د رسېدو لارې ، په نظر وړ مسایلو بحث ، د تصامیمو نیول او نور مسایل .) لپاره ترسره کېږي .

55- سوال : اجنډا څه شی ده ؟

55- ځواب : د یوې جلسې د ټولو بحث وړ اهدافو او موضوعاتو له مخکې طرحې څخه عبارت ده ، چې د جلسې کاري پروسه د هغې مطابق مرحله په مرحله مخکې ځي .

56- سوال : د اجنډا اساسي ټکي څه شی دي ؟

56- ځواب : د بحث وړ مسایلو ټاکل تصمیم نیونه (، د اجنډا لېزل) ۷۲ ساعته مخکې ، مشخصه نمونه ، د ټولو گډون والو لپاره اجنډا او د معلومو او نامعلومو مسایلو تفکیک ده .

57- سوال : مجلس څه شی ده ؟

57- ځواب : د یو گروپ وگړو ترمنځ له مباحثې څخه عبارت ده چې غواړي یو له بل سره نظریات تبادلې کړي او تصمیم ونیسي . یو ښه مجلس یوه بریالی مفاهمه ده .

58- سوال : تصمیم گیری (تصمیم نیونه) څه شی ده ؟

58- ځواب : هغه جریان تشریح کوي چې د هغه له طریقه د معینې مسالې حل لاره ټاکل کېږي . ۱ – عادي تصمیم گیری ، ۲ – عاجله تصمیم گیری ، ۳ – بحث طلبه تصمیم گیری

59- سوال : د تصمیم گیری د مراحلو نومونه واخلئ ؟

59- ځواب : د مشکل تعریف او تشخیص ، ۲ – د مشکل د حل لارو لټول ، ۳ – د ښې حل لارې ارزیابي او انتخاب ، ۴ – د تصمیم اجرا

60- سوال : رهنمود څه شی ده ؟

60- ځواب : د کار د یوې ټکلي برخې د اجرا اصول دي چې د اړونده ذیصلح چارواکو د منظوري وروسته د هغې ادارې پرسونل ته ورکول کېږي او د هغه د اجرا وخت معین نه وي .

61- سوال : ورکشاپ څه شی ده واضح یې کړئ ؟

61- ځواب : په یوه ناسته کې په یوه موضوع علمي او عملي مباحثه دورې ته ویل کېږي چې یوه ډله اشخاص خپلې تجربې پخپل منځ کې سره مطرح کوي او دا مباحثه څو ورځې دوام مومي او هر یو گډون وال له مخکې لیکل شوي مواد په مجلس کې وړاندې کوي .

62- سوال : ترنینگ څه شی ده واضح یې کړئ ؟

62- ځواب : تیوریکي او میتودیکي معلوماتو او مهارتونو ترلاسه کولو ته لاس رسې ده چې په عملي او نظري بڼه د ظرفیت د لوړولو په موخه په لنډ وخت کې دایرېږي .

63- سوال : د ملی دسترخوان پروگرام څخه د یو کلی څو فیصده کورنی مستفید کیري؟

63- ځواب : د ملی دسترخوان پروگرام کې د یو کلی تر 90 فیصده کورنی مستفید کیدلای شي .

64- سوال : که چیری د یو کلی د کورنیو تعداد 70 وي نوموړي کلی کې څومره کورنی د ملی دسترخوان مرستی تر لاسه کولای شي ؟

64- ځواب : لکه څرنګه چې په یو کلی کې 90 فیصده کورنی د ملی دسترخوان مرستو څخه استفاده کولای شي نو په لاندې ډول محاسبه ورته کولای شو.

$$90/100 \times 70 = 63 \quad \text{63 کورنی}$$

د مخففاتو لړلیک

CC	ولسي تړون	-	CCDC	د کلي پراختیایي شوراګانو کلسټر	
CCDMC	د ولسوالۍ په کچه د ولسي تړون پروګرام	د مدیریت کمیټه	-	CDC	د کلي پراختیایي شورا
CDP	د کلي پراختیایي پلان	-	CLTS	د خلکو په مشرۍ د بشپړي روغتیا ساتن	
DCC	د ولسوالۍ د همغږۍ شورا	-	DG	د ولسوالۍ همکاره مؤسسه	
GA	د گذر شورا	-	GO	دولت (حکومت)	
MAIL	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت		IDLG	د سیمه ایزو ارګانونو خپلواکه اداره	
MRRD	د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت				
MSS	د لږ تر لږه خدمتونو معیارونه				
NGO	نا دولتي ادارې				
SO	ټولنیز کارکوونکی				
PG	والي				

LIST OF ACRONYMS/ ABBREVIATIONS USED

ANDMA	Afghanistan National Disaster Management Authority
ARTF	Afghanistan Reconstruction Trust Fund
CC	Citizens' Charter
CCAP	Citizens' Charter Afghanistan Project
CCNPP	Citizens' Charter National Priority Program
CCDC(s)	Cluster Community Development Council(s)
CDC(s)	Community Development Council(s)
CDD	CCAP's Capacity Development Department
CDP(s)	Community Development Plan(s)

CGC	Community Grievance Committee for CCAP
CCGC	Cluster/Guzar Grievance Committee for CCAP
CGGC	Central Government Grievance Committee for CCAP
CFHF	Community Financial History Form
CLDD	MRRD Community Led Development Department
CPM	Community Participatory Monitoring
CPR	Common Property Resource
CRPA	Community Resources and Poverty Analysis
DAB	Da Afghanistan Bank (Central Bank of Afghanistan)
DCC(s)	Afghanistan's District Coordination Councils
DCCMC	District Citizens' Charter Management Committee
DGGC	District Government Grievance Committee for CCAP
DDA(s)	Afghanistan's District Development Assemblies
DO(s)	District Office
DP	Disaster Preparedness
DRR	Disaster Risk Reduction
DRM	Disaster Risk Management
ESMF	Environmental and Social Safeguards Monitoring Framework
ESS	Environmental and Social Safeguards
FD	CCAP's Finance Department
FP(s)	CCAP's Facilitating Partner(s)
FPMD	CCAP's FP Management Department
FY	Afghan Government's Fiscal Year
GA	Gozar Assembly
GD	MRRD's General Directorate for the CC
GHM	Grievance Handling Mechanisms
HQ	Headquarters
IDA	International Development Association of the World Bank Group
IDLG	Afghanistan's Independent Directorate of Local Governance
IDP(s)	Internally Displaced Person(s)

IM	Implementation Monitoring		
IMI	CDC Institutional Maturity Index		
MAIL	Afghanistan's Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock		
MCCMC	Municipal Citizens' Charter Management Committee		
M&ED	CCAP's Monitoring and Evaluation Department		
MISD	CCAP's Management Information Systems Department		
MoE	Afghanistan's Ministry of Education		
MoF	Afghanistan's Ministry of Finance		
MoPH	Afghanistan's Ministry of Public Health		
MoEW	Ministry of Water and Energy		
MRRD	Afghanistan's Ministry of Rural Rehabilitation and Development		
MSS	CCNPP's/ CCAP's Minimum Service Standards for Phase One		
NGO(s)	Non-Governmental Organization(s)		
OM	CCAP's Operational Manual		
PCCMC	Provincial Citizens' Charter Management Committee		
PCE	Participatory Community Empowerment		
PD	CCAP's Procurement Department		
PDO(s)	Project Development Objective(s)		
PGGC	Provincial Government Grievance Committee for CCAP		
PIU	IDLG's Project Implementation Unit for CCAP		
PMU(s)	CCAP's Provincial Management Unit(s)		
RASS	Rural Areas Service Standard Grants		
RCU(s)	CCAP's Regional Coordination Unit(s)		
RF	CCAP's Result Framework		
SFSR	Sub-Project Final Status Report		
SSS	Single/Sole Source Selection		
SY	Afghan Calendar/ Solar Year		
ToT(s)	Training of Trainer(s)		
UABG	Urban Areas Block Grants		
UN	United Nations	WB	World Bank

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**